

Алерта, 2003. — 338 с. 12. Гриньова В.М, Коюда В.О. Інвестування [Текст] / В.М Гриньова, В.О Коюда. — Харків: ВД "Інжеск", 2005. — 664 с. 13. Корнійчук С.К. Інвестологія [Текст] / С.К. Корнійчук. — К.: Атіка, 2004. — 206 с. 14. Маглаперідзе А.С. Інвестиційний менеджмент [Текст] / А.С Маглаперідзе. — Донецьк: Норд-Пресс, 2007. — 229 с. 15. Чумаченко Г. Інвестиційна політика в Україні [Текст] / Г. Чумаченко. — Донецьк: Юго-Восток, 2003. — 291 с. 16. Пехник А.В. Іноземні інвестиції в економіку України [Текст] / А.В Пехник. — К.: Знання, 2007. — 335 с. 17. Вишняков А.К. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні [Текст] / А.К. Вишняков. — Харків: ТОВ "Одисей", 2005. 18. Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право [Текст] / О.Х. Юлдашев. — К.: Ін Юре, 2004. — 528 с. 19. Закону України "Про режим іноземного інвестування" № 93/96-ВР від 19.03.1996 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996. — № 19. — ст. 80 — Режим доступу: [www/URL: http://www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

УДК 330. 322.01

Є.С. Барвінська, Л.І. Данчак
Національний університет "Львівська політехніка"

ДЕЯКІ ПІДХОДИ В УДОСКОНАЛЕННІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ МІСТА

© Барвінська Є.С., Данчак Л.І., 2008

Досліджено та удосконалено використання в управлінні інвестиційним процесом підходів логістики з метою ефективного залучення і використання інвестиційних ресурсів для соціально-економічного розвитку міста. Запропоновано власний підхід до побудови логістичної системи як складової формування ефективної інвестиційної політики органами місцевого самоврядування. Проаналізовано значення моніторингу як інструменту управління логістичною системою. Виділено основні напрямки здійснення моніторингу за діяльністю інвестора.

The use in the managing investment process the approaches of logistic for effective enlist and use investment resources for social and economic development of the city is explored and improved. The author proposes an own approach for construction logistic system as component of organization effective investment police of self governments. The role of monitoring as instrument to manage logistic system is analyzed. The main lies for realizing monitoring for investor activity are fixed.

Постановка проблеми. У сучасній державній політиці в Україні все більше приділяється уваги самоврядуванню на місцях, що своєю чергою висуває перед органами влади завдання розробляти нові підходи в управлінні та розпорядженні всіма ресурсами міста, зокрема фінансовими. Місто Львів є привабливим для іноземних підприємств, тому і заплановано проведення Євро-2012, що посилює важливість удосконалення управління інвестиціями. Застосування логістичної системи в управлінні інвестиційною діяльністю є шляхом покращання процесу управління іноземними інвестиціями.

Ефективна інвестиційна політика органів державної влади потребує теоретичного обґрунтування і впровадження в управлінську практику моніторингу процесу інвестування на кожному етапі логістичної системи, що дало б змогу формувати надійну і наповнену інформаційну базу для оперативного прийняття рішень, а також коригування дій щодо вже прийнятих рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значення логістики як підходу у підвищенні ефективності управління досліджують як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, зокрема Є.В. Крикавський [1, 2, 3], Н.І. Чухрай, Н.В. Чернописька [3], О.А. Кириченко [4], Л.Б. Міротіна [5], А. Тяпухін, А. Коган [6], К.В. Захаров, В.А. Циганок, Ф.К. Захаров, В.П. Бочарніков [7], О.В. Позняк [8] та інші.

Цілі статті. Метою статті є узагальнення теоретичних засад застосування логістики до управління інвестиційним процесом та визначення значення моніторингу в логістичній системі інвестування міста.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення високих темпів розвитку міста визначається рівнем його інвестиційного потенціалу та характером інвестиційної політики. В умовах ринкової економіки для ефективного використання інвестиційних ресурсів необхідно організувати з найменшими витратами та в більш короткий термін весь життєвий цикл інвестиційного процесу. Інвестиційні ресурси являють собою економічний потік фінансових, матеріально-технічних, інформаційних та ресурсів праці. Тому використання логістичного управління економічними потоками допомагає раціоналізувати та оптимізувати управління ними на всіх фазах інвестиційного проекту [8].

Об'єктом нашого дослідження виступає Львівська міська рада, а саме: Департамент економічної політики, який несе відповідальність за формування та виконання зовнішньоекономічної політики щодо залучення іноземних інвестицій.

Основна діяльність департаменту сконцентрована на проведенні маркетингових заходів для залучення інвестицій. Здійснюється активна діяльність в цьому напрямі. Проте, як зазначалось вище, цей вид діяльності місцевої влади має незавершений характер, оскільки, залучивши інвестиції, недостатньо здійснюється аналіз діяльності інвестора, ступінь виконання його інвестиційних зобов'язань і не аналізується остаточний результат, отриманий від залучення іноземного капіталу. Впровадження логістичної системи для управління іноземними інвестиціями дасть змогу визначити наскільки ефективним є цей процес від зусиль із залучення до надання інвестору повної інформації про доцільність їх рішень, разом з цим це є потужним стимулом для повторного інвестування.

Рис. 1. Темпи надходження іноземних інвестицій у м. Львові за період 2000 – 2007 рр.

Департамент керується показником обсягу залучених інвестицій. Так, із загального обсягу інвестицій, вкладених в економіку міста, іноземні інвестиції (наростаючим підсумком з 1991 року) станом на 01.01.2006 року становили 205,6 млн. дол. США, на 01.01.2007 року – 307,1 млн. дол. США і на 01.01.2008 року – 580,2 млн. дол. США. Вподовж 2007 року в економіку міста надійшло

іноземних інвестицій в сумі 284,9 млн. дол. США, що в 4,5 раза більше порівняно з 2006 роком і в 12,8 раза більше ніж у 2005 році. У I кварталі 2008 року в економіку міста інвестовано 93,4 млн. дол. США, що у 4,4 раза перевищило рівень обсягів, залучених у I кварталі 2007 року. Проте з фінансової сфери міста у I кварталі вилучено 99,6 млн. дол. США, що свідчить про негативний остаточний результат, оскільки отримані кошти не працюють в економіці міста, а вилучаються з неї. Однією з причин може бути недостатня поінформованість іноземного інвестора про його подальші сприятливі можливості, а також позитивні зміни, які ці інвестиції дали місту в його соціально-економічному напрямі розвитку.

Щорічно збільшується сума витрат на фінансування програми заходів на розвиток інвестиційної діяльності у м. Львові. Якщо у 2006 році на фінансування програми заходів на розвиток інвестиційної діяльності у м. Львові було виділено 50 тис. грн., то у 2007 р. ця сума становила 300 тис. грн., а у 2008 році планується витратити більш ніж 400 тис. грн. проте як очевидно з рис. 2 зі збільшенням витрат на утримання департаменту збільшується обсяг залучених іноземних інвестицій.

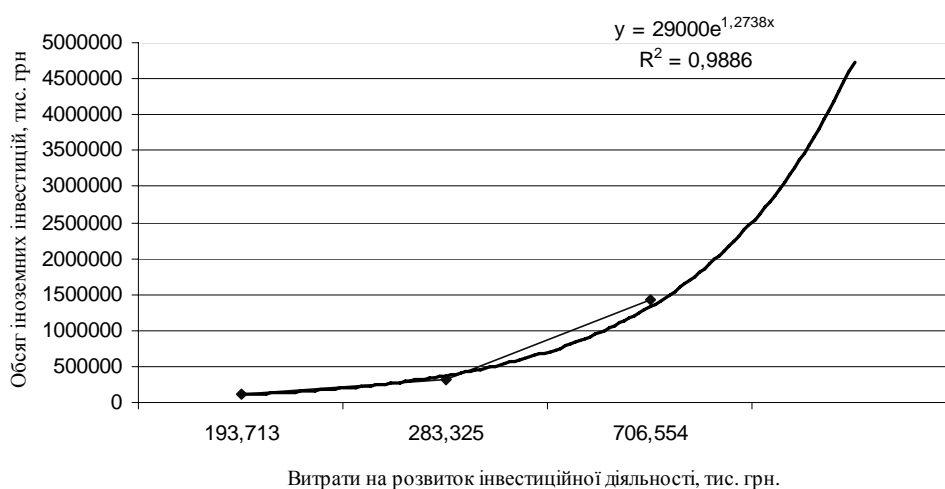

Рис.2. Залежність обсягу іноземних інвестицій від витрат Львівської міської ради на розвиток інвестиційної діяльності за період 2005 – 2007 рр.

Витративши значну суму коштів, були залучені іноземні інвестиції. Проте постає питання: який саме економічний та соціальний ефект отримує місто від них і чи окуповують себе витрати на їх залучення? Саме тому під час реалізації інвестиційної політики органам місцевого самоврядування потрібна орієнтація на критерій ефекту і ринкової корисності, пов'язаної з залученням інвестицій, та критерій раціоналізації структури витрат на їх отримання [9]. Логістична система є зв'язуючою ланкою між потенційними можливостями розвитку організації на основі використання логістичних принципів та реальним станом управління в організації [10].

Впровадження логістичної системи здійснюється з метою координації організаційно-управлінських дій менеджерів різних структурних рівнів, що реалізують інвестиційну політику в місті. Тому інтеграція логістики є життєво важливим компонентом підвищення ефективності залучення і використання інвестиційних ресурсів. Системний підхід спричиняє необхідність розгляду таких підсистем логістичної системи інвестування міста:

- ✓ логістика залучення;
- ✓ логістика протікання;
- ✓ логістика розвитку міста.

Моніторинг виступає інструментом управління цими системами.

Маркетингова діяльність Департаменту економічної політики із заохочення і залучення інвестицій виявляє стратегію інвестора, що є початком побудови логістичної системи. Надалі необхідно визначитись із складовими цієї системи, оскільки інвестування є процесом складної взаємодії різних елементів, які залежать від форми, виду, напрямку інвестицій. Застосування

моніторингу для процесу протікання ставить завдання щодо визначення найважливіших показників поточної інвестиційної діяльності, спостереження і аналізу їх зміни в умовах розвитку фінансового чи фондового ринку. Логістична система матиме цільове завершення після визначення наскільки іноземний інвестор буде забезпечений інформацією щодо ефективності реалізації інвестиційного проекту, його впливу на розвиток міста, а також Департамент – в сенсі реалізації соціально-економічних напрямів розвитку. З іншого боку визначальне значення моніторингового супроводу інвестиційного процесу для контролювання органами місцевого самоврядування – це змога визначити наскільки близькими до запланованого результату є його управлінські рішення у конкретній сфері і чи потребують вони певних коректив. Адже логістична система, яка спроможна швидко реагувати на ринкові зміни, може забезпечити відповідну величину інвестиційних ресурсів, збільшувати або відповідно скорочувати потребу в них. Вдало організована логістична система сприятиме зміцненню зв'язків місцевого самоврядування із інвестором і кінцевим споживачем реалізованого інвестиційного проекту. Отже, впровадження в управлінську практику моніторингу як інструменту реалізації логістичних систем інвестування забезпечить підвищення ефективності реалізації інвестиційної політики міста.

На основі інформаційної бази про інвесторів, що реалізують інвестиційні проекти на території міста пропонується здійснювати моніторинг їх діяльності за такими напрямками:

- загальний обсяг іноземних інвестицій дол. США;
- обсяг іноземних інвестицій у досліджуваному році, дол. США;
- обсяг виробництва у досліджуваному році, тис. грн.;
- обсяг реалізованої продукції у досліджуваному році, тис. грн.;
- обсяг платежів у місцевий бюджет у досліджуваному році, тис. грн.;
- обсяг отриманого прибутку у досліджуваному році, тис. грн.;
- обсяг реінвестованого прибутку у досліджуваному році, тис. грн.;
- кількість працівників на 1 січня поточного року;
- стан виконання інвестиційних зобов'язань, якщо такі були;
- пропозиції і зауваження інвестора.

Здійснивши моніторинг остаточного результату, а це завершальний етап логістичної системи, місцеве самоврядування зможе коригувати свою інвестиційну політику і стимулювати іноземних інвесторів реінвестувати отримані фінансові ресурси на території міста, а не шукати нових інвесторів, адже логістика передбачає оптимальне управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками в економічних адаптивних системах із синергичними зв'язками [1]. Моніторинг виступає як необхідність на кожному етапі і є інструментом реалізації логістичної системи. Інвестиційна діяльність повинна бути організованою від початку до кінця, саме тому побудова логістичної системи є найважливішим компонентом підвищення ефективності залучення та використання іноземних інвестицій. Проте кожен етап інвестування повинен проходити процедуру моніторингу, оскільки ефективність логістичної системи багато в чому визначається мірою інтеграції інформаційних потоків у ній для прийняття управлінських рішень. Інформація збільшує гнучкість логістичної системи. **Використання сучасного програмного забезпечення сприятиме** удосконаленню управління іноземними інвестиціями, тому що дасть змогу якісніше оцінити інвестиційні проекти, які планує реалізувати інвестор або вже реалізовує на території міста, і обрати найоптимальніший з них. Запропоновано впровадити програму Project Expert, що широко використовується в світовій практиці, оскільки враховує економічні реалії.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, використання логістичної системи як системного підходу до управління інвестиційними ресурсами на засадах логістики дасть змогу органам місцевого самоврядування керувати ними не ізольовано від інвестора, а також дасть змогу дослідити соціально-економічний ефект, який отримує місто. Моніторинг в логістичній системі інвестування міста є необхідністю і дає змогу місцевому самоврядуванню ефективніше залучати і використовувати інвестиційні ресурси, а також забезпечити належний рівень використання потенціалу міста.

Інформація, що викладена у цій статті, має теоретичне та практичне значення і є перспективною для подальших наукових розробок теорії побудови і функціонування логістичних систем для управління інвестиційними потоками.

1. Крикавський Є.В. *Логістика. Основи теорії: Підручник* – Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2004. – С.16. 2. Крикавський Є.В. *Логістичне управління: Підручник*. – Львів, 2005. 3. Крикавський Є.В., Чухрай Н.І., Чернописька Н.В. *Логістика: компендіум і практикум: Навч. посібник*. – К.: Кордон, 2006. – 340 с. 4. Кириченко О.А. *Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник*. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 384 с. 5. *Эффективность логистического управления: Учебник для транспортных вузов / Под общ. ред. проф. Миротина Л.Б.* – М.: Экзамен, 2004. – 482 с. 6. Тяпухін А., Коган А. *Логистический менеджмент или управленческая логистика // РИСК*. 2004. – №3. – 4–12. 7. Захаров К.В., Циганок В.А., Бочарніков В.П., Захаров Ф.К. *Логистика, эффективность и риски внешнеэкономических операций*. – К.: ИНЭКС, 2000. – 277 с. 8. Позняк О.В. *Логістичне забезпечення інвестиційного потенціалу підприємства* http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2008-2/Roznyak_208.htm. 9. Родников А.Н. *Логистика: Терминолог. словарь*. – М.: Экономика, 1995. – С. 49. 10. Полянська А.С. *Логістичний менеджмент як необхідна умова поліпшення потенціалу розвитку організації // Вісник №580. Логістика*. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2007. – С. 115.

УДК 330.320.656.13

Г.Л. Вербицька, О.Г. Мельник
Національний університет «Львівська політехніка»

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

© Вербицька Г.Л., Мельник О.Г., 2008

Розроблено методіку оцінювання ефективності інвестиційного проекту, яке ґрунтується на комплексному використанні різних видів аналізу проекту, застосування його дасть змогу прийняти правильне рішення щодо доцільності реалізації проекту, визначити його економічну ефективність на різних стадіях планування залежно від умов визначеності чи невизначеності зовнішніх чинників економічного середовища.

The method of estimation efficiency investment project, which, is developed in the article foundation on the complex use of different types analysis project, application of which will give possibility to make correct decision in relation to expedience of realization project, define his economic efficiency on different stages of planning depending on the terms definiteness or vagueness of external factors of economic environment.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Одними з головних сучасних проблем управління економікою підприємств є проблеми, пов'язані з їх інвестиційною діяльністю. Неефективна інвестиційна політика та неефективне використання прямих позикових інвестицій є однією з вагомих причин стримування розвитку української економіки. Відсутність надійних рекомендацій щодо підготовки інвестиційних проектів та оцінювання ефективності їх здійснення становить загрозу щодо інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств.